

Na osnovu člana 30 Zakona o visokom obrazovanju („Sl.List RCG“, broj 60/03 Sl. list Crne Gore“, br. 04/08), i članova 59. i 60. Statuta Fakulteta za menadžment , Vijeće Fakulteta na sjednici održanoj 09.01.2009. godine, donosi

PRAVILNIK O OBEZBJEĐENJU KVALITETA RADA.

I OPŠTE ODREDBE

Predmet regulisanja

Član 1.

Ovim Pravilnikom utvrđuju se postupci i mjere za obezbjeđenje kvaliteta studijskih programa, pedagoškog i stručnog rada nastavnika i saradnika, rada studenata, nenastavnog osoblja, udžbenika i drugog nastavnog i ispitnog materijala, prostora i opreme, finansiranja u upravljanja, kao i drugih pratećih delatnosti Fakulteta za menadžment iz Herceg Novog (u daljem tekstu: Fakultet).

Cilj Pravilnika

Član 2.

Donošenje ovog Pravilnika ima za cilj kontrolu i održavanje kvaliteta, kao i njegovo stalno unapređivanje, kako bi se obezbijedio proces studiranja koji garantuje odgovarajući nivo znanja i kompetentnosti svršenih studenata.

II POSEBNE ODREDBE

Subjekti obezbjeđenja kvaliteta

Član 3.

Subjekti obezbjeđenja kvaliteta su nastavnici i saradnici, nenastavno osoblje, studenti, Komisija za obezbjeđenje kvaliteta, Komisija za nastavne planove i programe, Komisija za unapređenje kvaliteta, Komisija za samovrednovanje i ocjenjivanje kvaliteta i druge komisije koje imenuje Vijeće fakulteta i organi upravljanja.

Nadležnosti svakog subjekta iz stava 1. ovog člana utvrđeni su Statutom Fakulteta.

Komisija za obezbeđenje kvaliteta

Član 4.

Fakultet imenuje Komisiju za obezbeđenje kvaliteta rada (u daljem tekstu: Komisija) koju čine predstavnici nastavnog osoblja, nenastavnog osoblja i studenata.

Djelokrug i način rada Komisije utvrđeni su Statutom Fakulteta.

Komisiju imenuje Vijeće Fakulteta.

Predsjednika Komisije imenuje Vijeće na prijedlog dekana.

Predsjednik Komisije saziva sjednice i rukovodi njenim redom.

Komisija radi na sjednicama i o tom radu se vodi zapisnik.

Nadležnost Komisije

Član 5.

Komisija za obezbeđenje kvaliteta ima sledeće nadležnosti:

Prati kvalitet rada svih djelatnosti na Fakultetu, prikuplja podatke o toku rada, predlaže mјere za poboljšanje kvaliteta rada, stara se o primjeni mјera za to poboljšanje;

Analizira ispunjavanje standarda rada u svim oblastima i područjima;

Sprovodi proces samovrednovanja na Fakultetu, analizira podatke koji se dobijaju u tom procesu posebno podatke dobijene studentskom anketom, sprovodi studentsku anketu i podnosi izveštaj o samovrednovanju Vijeću Fakulteta;

Priprema nacrt Strategije za obezbjeđivanje kvaliteta;

Predlaže Vijeću Pravilnik o obezbjeđivanju kvaliteta;

Donosi Pravilnik o svom radu.

Samovrednovanje

Član 6.

Fakultet sprovodi postupak samovrednovanja po pravilu svake druge, a najkasnije svake treće godine.

Predmet samovrednovanja su studijski programi, proces nastave i sve prateće djelatnosti na Fakultetu.

Proces samovrednovanja se sprovodi u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju, Standardima i postupcima za obezbjeđivanje kvaliteta i Pravilnikom o samovrednovanju kvaliteta nastave i pedagoškog rada nastavnika.

Samovrednovanje sprovodi Komisija.

U postupku samovrednovanja obavezno se analizira ocjena studenata.

Komisija sprovodi proces samovrednovanja na osnovu neposrednog posmatranja, upitnicima, anketom studenata, analizom dokumentacije i na druge odgovarajuće načine.

Sistematisiran izvještaj o samovrednovanju, zajedno sa prijedlogom mjera za poboljšanje kvaliteta Komisija podnosi Vijeću.

Vijeće razmatra izvještaj Komisije i donosi odluku o ocjeni kvaliteta u svim oblastima koje su analizirane, kao i o mjerama koje treba preduzeti da se kvalitet rada unaprijedi.

Područja obezbjeđenja kvaliteta

Član 7.

Proces obezbjeđenja kvaliteta na Fakultetu se sprovodi u sledećim područjima: studijskih programa, nastavnog procesa, stručnog rada, izbora nastavnog i nenastavnog osoblja, rada studenata, udžbenika i ostale nastavne i ispitne materijale, prostora i opreme i upravljanja Fakultetom.

Obezbeđenje kvaliteta studijskih programa

Član 8.

Kvalitet studijskih programa obezbjeđuje se stalnim praćenjem njihovih ciljeva, strukture, opterećenosti studenata, osavremenjivanjem njihovih sadržaja, ocjenjivanjem od strane studenata i njihovih poslodavaca, kao i na druge pogodne načine.

Značajnu ulogu u obezbjeđenju kvaliteta ovih programa imaju nastavnici koji daju početne prijedloge sadržaja i strukture programa, kao i Vijeće koje te prijedloge razmatra i usvaja.

Rad Komisije u obezbjeđenju kvaliteta studijskih programa

Član 9.

Komisija za obezbeđenje kvaliteta neprekidno prati i prikuplja informacije o studijskim programima Fakulteta.

Komisija naročito:

Vrši kontrolu radnog opterećenja studenata upoređivanjem relevantnih podataka i pomoću ankete studenata;

Planira i sprovodi anketiranje studenata;

Planira i sprovodi anketiranje diplomiranih studenata i poslodavca;

Obezbeđuje podatke nadležnim organima i tijelima Fakulteta za kontrolu sadržaja i strukture studijskih programa i učestvuje u tom radu.

Obezbeđuje podatke nadležnim tijelima Fakulteta za analizu ciljeva studijskih programa i učestvuje u toj analizi;

Prikuplja podatke nadležnim tijelima za upoređivanje sadržaja studijskih programa na Fakultetu sa sadržajima srodnih visokoobrazovnih ustanova, odnosno univerziteta u inostranstvu.

Aktivnosti i delatnosti iz stava 2. ovog člana Komisija po pravilu sprovodi svake druge, a najkasnije svake treće godine.

Obezbjedenje kvaliteta nastavnog procesa

Član 10.

Kvalitet nastavnog procesa na Fakultetu obezbjeđuje se:

Postojanjem kvalitetnih sadržaja kod svakog predmeta;

Kvalitetnim i savremenim metodama nastave;

Profesionalnim odnosom nastavnika i saradnika u tom procesu;

Potrebnim nivoom znanja nastavnika i saradnika;

Potrebnim nivoom materijalnih sredstava za obezbjeđenje motivacije za rad nastavnika i saradnika, za nabavku kvalitetne opreme, savremene literature i drugo.

Kontrola kvaliteta nastavnog procesa vrši se praćenjem kvaliteta predavanja, vježbi i drugih oblika nastave.

Elementi koji služe kao osnov za kontrolu kvaliteta su definisani ciljevi i sadržaji predmeta, definisani ishodi učenja, opisane metode koje se koriste u nastavi, raspored časova i tematskih jedinica po nedeljama nastave datih u planu rada.

Elemente iz stava 3. ovog člana predmetni nastavnici su dužni da definišu prije početka studijske godine i da te sadržaje učine javnim.

Neposredno praćenje nastavnog procesa i prikupljanje podataka o tome kako se on ostvaruje, kako se sprovode planovi rada, kakav je kvalitet ovog procesa, kao i o njegovim drugim važnim elementima vrši Komisija za obezbeđivanje kvaliteta rada na Fakultetu.

Na kraju studijske godine nastavnici, saradnici i studenti putem ankete ocenjuju uspešnost i kvalitet nastavnog procesa.

Anketu iz stava 6. ovog člana sprovodi Komisija i o rezultatima ocjenjivanja podnosi izveštaj Vijeću fakulteta.

Vijeće Fakulteta razmatra izveštaj, ocenjuje kvalitet nastavnog procesa i predlaže mјere za njegovo unapređivanje.

Ukoliko rezultati ocenjivanja kvaliteta nastavnog procesa pokažu da nastavnik ili saradnik ne obavlja svoj posao na profesionalan način, dekan Fakulteta ga upozorava na greške, a ako nastavnik ili saradnik te greške ne otkloni, dekan pokreće disciplinski postupak u skladu sa pozitivnim propisima Fakulteta.

Obezbeđenje kvaliteta stručnog rada

Član 11.

Obezbeđenje kvaliteta stručnog rada vrši se:

Donošenjem kratkoročnog i dugoročnog plana stručnog rada;

Analizom i usvajanjem tog plana od strane Vijeća;

Stalnim podsticanjem učešća nastavnika u ovom radu;

Obezbeđivanjem adekvatnih materijalnih i prostornih uslova za stručna istraživanja;

Praćenjem i provjerom rezultata ovog rada kao i na druge načine.

Komisija za obezbeđenje kvaliteta prati i provjerava obezbeđenje kvaliteta rada u ovoj oblasti na osnovu:

Učešća Fakulteta u raznim projektima u zemljji i inostranstvu;

Broja i vrste objavljenih radova iz naučnih i stručnih projekata;

Broja nastavnika i saradnika uključenih u projekte;

Broja organizovanih stručnih skupova;

Visine prihoda Fakulteta na osnovu naučnih projekata.

Komisija iz stava 2. ovog člana podnosi izvještaj o provjeri kvaliteta stručnog rada Vijeću koje ga analizira, usvaja ili donosi mjere za otklanjanje uočenih nedostataka.

Izvještaj Komisije, stavovi i mjere Vijeća su dostupni javnosti.

Obezbeđenje kvaliteta nastavnika i saradnika

Član 12.

Kvalitet nastavnika i saradnika postiže se dosljednom primjenom propisanih pravila i normi za njihov izbor u zvanja i na radna mesta.

Fakultet obezbeđuje kvalitet nastavnika i saradnika i putem organizovanja raznih oblika njihovog usavršavanja i njihovog učešća na aktuelnim naučnim skupovima.

Fakultet odvaja posebna sredstva za usavršavanje nastavnika i saradnika i snosi sve troškove kratkoročne ili permanentne edukacije, učešća na skupovima i drugo.

Komisija za obezbeđenje kvaliteta kontinuirano prati pedagošku i stručnu djelatnost nastavnika i saradnika, posebno njihove rezultate u stručnom radu, njihove pedagoške sposobnosti, implementaciju rezultata njihovih radova u proces nastave i o tome podnosi izveštaj sa predlozima mjera za poboljšanje stanja.

Izveštaj iz stava 5. ovog člana Komisija podnosi Vijeću.

Obezbeđenje kvaliteta rada studenata.

Član 13.

Kvalitet rada studenata se obezbeđuje dosljednim pridržavanjem propisanih kriterijuma pri selekciji studenata, ocenjivanjem tokom nastave, ocenjivanjem na ispitima koje je u skladu sa normama, praćenjem rezultata koje postižu na ispitima, praćenjem prolaznosti i slično.

Komisija neprekidno prati ocjene studenata po predmetima i njihovu prolaznost između studijskih programa.

Izveštaj o praćenju iz prethodnog stava Komisija dostavlja Vijeću koje ocenjuje da li je i na kojim predmetima suviše visoka ili suviše niska prolaznost i preduzima odgovarajuće mjere u vezi sa tim.

Obezbeđenje kvaliteta udžbenika i drugog materijala

Član 14.

Fakultet će svaki studijski program koji se realizuje u okviru izvođenja nastave da pokrije udžbenikom i drugom nastavnom literaturom za savladavanje nastavnog gradiva.

Pokrivenost studijskih programa udžbenicima sistematski prati i analizira Komisija za obezbjeđenje kvaliteta i o tome podnosi izveštaj Vijeću.

Komisija takođe sistematski prati i analizira kvalitet i popunjenošću bibliotečkog fonda i o tome izvještava Vijeće.

Ukoliko Vijeće ocijeni da u pokrivenosti, kvalitetu ili popunjenošći iz stava 2. i stava 3. ovog člana postoje nedostaci upućuje prijedlog direktoru da te nedostatke otkloni.

Kvalitet udžbenika, pokrivenost studijskih programa udžbenicima i drugom literaturom, obim, kvalitet i struktura bibliotečkog fonda ocjenjuje se u postupku samovrednovanja od strane studenata i nastavnika po pravilu svake druge, a najkasnije svake treće godine.

Studentskom anketom, pored kvaliteta udžbenika i pokrivenosti studijskih programa, ocjenjuju se i motivacija za rad i sam rad bibliotečkog osoblja, kvalitet informatičnih resursa, njihova dostupnost i slično.

Kvalitet prostora i opreme

Član 15.

Komisija za obezbjeđenje kvaliteta ima stalni uvid u odnos između broja studenata, s jedne strane i obim i strukturu prostora, s druge.

U postupku samovrednovanja Komisija svake druge, a najkasnije svake treće godine analizira da li je došlo do pogoršanja stanja u pogledu prostora i opreme i o tome podnosi izveštaj Vijeću.

Vijeće razmatra izvještaj i u slučaju da je došlo do odstupanja od standarda predlaže dekanu otklanjanje tih nedostataka.

Dekan Fakulteta dužan je odmah da preduzme mjere radi otklanjanja nedostataka koje je učinila Komisija svojim radom opisanim u stavu 1. i/ili stavu 2. ovog člana.

Kvalitet upravljanja i kvalitet nenastavne podrške

Član 16.

Kvalitet upravljanja i kvalitet nenastavne podrške obezbeđuju se preciznim utvrđivanjem nadležnosti i odgovornosti organa Fakulteta i pojedinaca zaposlenih u nenastavnom sektoru kao i sistematskim praćenjem i vrednovanjem njihovog rada.

U procesu samovrednovanja Komisija za obezbjeđenje kvaliteta sprovodi anketu među nastavnicima i studentima kojom se ocjenjuje rad organa i rad pojedinaca i službi u sektoru nenastavne podrške.

Izveštaj o rezultatima samovrednovanja Komisija podnosi Vijeću Fakulteta koji, u slučaju negativnih ocjena, donosi hitne mjere za otklanjanje uočenih nedostataka.

Kvalitet finansiranja

Član 17.

Kvalitet finansiranja postiže se obezbeđivanjem značajnih materijalnih sredstava od projekata, raznih oblika edukacija, prodajom usluga pojedincima, donacija, poklona i slično.

Kvalitet finansiranja postiže se i poslovanjem u skladu sa zakonskim normama.

Ocenjivanje kvaliteta finansiranja vrši se analizom periodičnih obračuna i završnog računa od strane Vijeća Fakulteta.

Ocjene koje se odnose na kvalitet finansiranja su dostupne javnosti.

III PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Stupanje na snagu

Član 18.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja na oglasnoj tabli.

Predsjednik Vijeća Fakulteta za menadžment

v.d.Dekan-a

Doc.dr Boško Djurdjić

Herceg Novi,09.01.2009.g.